

DŮM SOCIÁLNÍ PÉČE KRALOVICE, P.O.

Plzeňská 345, 331 41 KRALOVICE, IČO 49748190, www.dspkralovice.cz

☎ 373 301 111, fax 373 301 112, e-mail: podatelna@dspkralovice.cz

2/14

OBČASNÍK NÁŠ DOMOV

DSP KRALOVICE

ÚVODNÍ SLOVO

Milí čtenáři,

právě se Vám dostalo do rukou druhé letošní číslo našeho občasníku s názvem **Náš domov**. V následujících stránkách si připomenete zajímavé akce a výlety, které se realizovali v našem domově. V rubrice z historie Kralovicka, kterou pro si pro Vás připravila Nad'a Formánková se dočtete o vzniku Kralovického znaku, faře a místním hřbitově. Pokud budete chtít poznat další zajímavou památku v našem okrese, nalistujte si stranu o zámeckém statku Býkov, který se nachází asi 5 Km od Kaznějova. Opět můžete zavzpomínat na oblíbeného herce z filmů pro pamětníky, a to na Raoula Schránila. A protože je vodácká sezona v plném proudu, připravila jsem si pro Vás článek o počátcích vodáctví v ČR. Ani v tomto čísle jsem nezapomněla na trénování paměti v podobě kvízu hádanek a doplňovaček.

Za všechny, kteří se podíleli na tvorbě tohoto čísla, Vám přeji příjemné čtení.

Adéla Fenclová, DiS.
sociální pracovnice a redaktorka časopisu

OHLÉDNUTÍ

V následujících pár řádcích si připomeneme zajímavé akce a výlety s našimi klienty, které se udály v našem domově a stojí za to si je připomenout.

Od začátku června jsme díky příznivému počasí mohli uskutečnit několik zajímavých výletů, jak na kratší, tak i na delší vzdálenost. Například jsme vyjeli až do Lysé nad Labem, kde 15. 6. 2014 vystupoval taneční soubor při DSP na tamním výstavišti u příležitosti výstavy „Šikovné ruce našich seniorů“. Této výstavy se náš domov účastní každoročně, ale vždy jsme soutěžili jen s výrobky, které naši klienti vytvořili v rámci aktivizační činnosti s paní Sýkorovou. Letošní rok jsme se však účastnili i jako účinkující aktéři v rámci doprovodného programu. Vzhledem k tomu, že taneční vystoupení našich klientů, pod vedením paní Slámové mělo velký úspěch, vyslovili organizátoři výstavy přání, aby náš domov vystoupil i v příštím ročníku této výstavy což nás velice potěšilo.

Dalším zajímavým výletem, který jsme připravili pro naše klienty, byl výlet do tréninkového střediska žokeje Josefa Váni 13. 6. 2014. Klienti měli možnost prohlédnout si stáje a pohladit si koně. Viděli také trofeje pana Váni, osobně se s ním setkali, a na památku se všichni společně vyfotografovali. Tento výlet je mezi našimi klienty oblíbený a koná se každoročně v letních měsících.

Zahradní slavnost spojená se dnem otevřených dveří, je již tradiční akcí našeho domova. Letos byl program slavnosti velice různorodý. Hlavním bodem tohoto dne byla proměna čtyř našich klientek. Vizážista je nalíčil, vytvořil účes a vše se doladilo slavnostním oblečením a doplňky. Dále se během dne zpívalo a tančilo za hudebního doprovodu Valiky Janečkové. Grilovali se klobásy, plněné papriky, a aby bylo také něco sladkého k zakousnutí, připravili naše kuchařky výborné minidezerty, které všem moc chutnaly. Během dne proběhly dvě soutěže, a sice v dojení mléka na čas a v poznávání předmětů. Soutěže v dojení mléka se zúčastnil i pan radní Honz, který byl významným a vítaným hostem. Také k nám zavítaly Hradecké panenky, se svými originálními vystoupeními. Počasí nám přálo, protože nepršelo a velkou radost nám udělalo to, že se ve velkém počtu sešli rodinní příslušníci našich klientů a společně jsme strávili pěkný den.

p. Burešová

p. Lesová

p. Blahovcová

p. Dítětová

Z HISTORIE KRALOVICKA

V několika příštích číslech našeho občasníku bych vám ráda postupně připomněla něco málo z historie Kralovicka a také významné rodáky.

V dnešním čísle bych vás ráda seznámila s historií kralovického hřbitova a jeho kaple, něco málo o místní fari a o tom, jak vznikl znak města Kralovic

Hřbitov

Původní kralovický hřbitov se rozkládal kolem farního kostela sv. Petra a Pavla. Současný, zřízený na východním okraji města, byl vysvěcen v listopadu roku 1838. Hřbitovní kapli nechal postavit zkušený rada při městském magistrátu Antonín Baumel na památku své zemřelé manželky Terezie. Ostatky Terezie Baumlové byly uloženy do základů kaple. Základní kámen byl položen a vysvěcen 15. srpna 1842. Stavitelem byl pravděpodobně městský radní Antonín Oliverius, stavbyvedoucím zednický mistr Tomáš Vlk z Hradecka. Náklady činily 764 zl., z toho částkou 117 zl. přispělo město Kralovice. V roce 1867 věnovala občanská záložna kapli 2 zvony. Ulil je plzeňský zvonař K. Perner, posvěceny byly ve farním kostele v Kralovicích 7. července 1867 a pokřtěny Václav (67 liber) a Ludmila (35 liber). Kralovický hřbitov je místem posledního odpočinku mnoha zdejších významných osobností, z nichž jmenujme alespoň faráře a vlasteneckého básníka a spisovatele Jana Jindřicha Marka (1803-1853). Jeho hrob se nalézá před vchodem do hřbitovní kaple.

Fara

Budova barokní fary č. 158 se nachází v sousedství kostela sv. Petra a Pavla nad Kralovickým potokem. Postavena byla v roce 1703 za opata Evžena Tylla. Sklepy fary jsou vytesány do skály, přízemní prostory jsou sklenuté, v patře jsou barokní malby, střecha valbová. Před farou barokní vjezd datovaný do roku 1763.

Znak

Kralovice původně užívali půlený znak s postavou sv. Doroty s českým lvem. V roce 1547 rozšířil Florián Gryspek znak přidáním krokvicových pruhů, znamením z vlastního erbu. Znak Kralovic je příčně rozdělen, přičemž horní polovina je dále svisle rozdělena. V prvním modrém poli je obraz sv.

Doroty oděné v bílé říze a červeném plášti. Na hlavě nese korunu, v levé ruce nese košík s růžemi, pravou rukou se drží nahého dítěte, které v ruce drží růži. Obě postavy stojí na ležícím stříbrném jednoocasém lvu obráceném vpravo, sv. Dorota stojí na hřbetě, dítě na hlavě. V druhém poli je stříbrný dvouocasý lev na červeném pozadí. Lev má zlatou zbroj a korunu, zachycen je ve skoku, obrácený ke středu znaku. Dolní polovina znaku nese krokvicové pruhy F. Gryspeka, přičemž na pravém zlatém poli jsou dva šikmé modré pruhy, na levém modrém poli jsou naopak zlaté pruhy nakoso.

Ještě bych zmínila několik významných rodáků, mezi které patří např.

Ing. architekt Hanuš Zápal- považován za nejvýznamnější osobnost západočeské architektury 20 století

Ondřej Trojer- opat plaského kláštera

Marie Uchytilová- sochařka a medailérka

Otto Eckert- sochař a keramik

František Nachtikal- fyzik

František Zetek- kronikář

V příštím čísle našeho občasníku se podrobněji postupně dozvíte něco ze života těchto významných osobností.

Fara vedle kostela Petra a Pavla

Autorka: Nad'a Formánková

PUTOVÁNÍ PO SEVERNÍM PLZEŇSKU

Zámecký statek Býkov

Býkov je hospodářský dvůr v okrese Plzeň-sever, 5 Km jihovýchodně od Kaznějova. Zámecký statek byl založen na místě zaniklé středověké vsi v roce 1703 řádem cisterciáků a zejména zásluhou opata plaského kláštera Evžena Tytla. Bývalá klášterní ves Býkov byla v 16. století součástí kaceřovského panství. V pobělohorských konfiskacích byla navracena klášteru. Roku 1702 opat Evžen Tytl ves zrušil a následujícího roku zahájil stavbu rozsáhlého klášterního dvora dokončeného roku 1705. Po zrušení řádu cisterciáků roku 1785 bylo plaské opatství i s celým panstvím ve

správě náboženského fondu, od něhož jej roku 1826 v dražbě koupil kníže Metternich. Jeho potomkům patřilo panství až do první pozemkové reformy ve 20. letech 20. století. Na Býkově, stejně jako na většině ostatních dvorů hospodařili soukromí nájemci. Při druhé pozemkové reformě po druhé světové válce jej zakoupilo několik volyňských Čechů, kteří se vrátili zpět do bývalé vlasti. Po roce 1948 jim byl dvůr zkonfiskován, a v roce 1989 jej dědicové získali zpět.

Dvůr obdélné dispozice je přístupný průjezdem v patrové budově záměčku na východní straně, z obou stran k němu přiléhají přízemní obytná křídla. Delší strany obdélníku tvořily chlévy, kolny a sýpky, jako sýpka bylo původně využíváno i patro záměčku. Protilehlou západní stranu obdélníku tvořila velká stodola, ke které byly směrem do nádvoří původně přistavěny dva drobné přístavky odstraněné v první polovině 19. Století.

Budova záměčku je patrová, při nádvorní straně má v přízemí pětibloukové arkády. Stejně byly původně i v patře, později však byly zazdívkami změněny v okna nově

zřízené úzké chodby. Střeše objektu korunovala věžička se zvoncem. V jižním obytném křídle byla zřízena kaple sv. Jana Nepomuckého.

Zámecký statek Býkov je jedním z mála zachovaných velkých statků postavených v selském baroku. Současným vlastníkem je německá soukromá společnost, která koupila objekt ve zcela zchátralém stavu. Po třech letech náročné rekonstrukce se však podařilo tuto stavbu zrenovovat a zachovat tak vzácnou historickou stavbu nejen jako kulturní památku. Byl zde zřízen hotel a restaurace. V objektu se také nachází muzeum historických zemědělských strojů a hasičské techniky. Kromě toho se zde nalézá stará kovárna z roku 1753 s původním funkčním vybavením a černá kuchyně.

SLAVNÝ HEREC Z FILMŮ PRO PAMĚTNÍKY

Raoul Schráníl

Narozen 24. 3. 1910 v Mostě

Zemřel 20. 9. 1998 v Praze

Raoul Schráníl se narodil v Mostě, v roce 1910. Jméno dostal po svém francouzském kmotrovi, brzy se otec rozhodl přestěhovat do Vídně se ženou a dvěma dětmi, když získal zaměstnání jako úředník na ministerstvu orby. Proč? V Mostě přibývaly demonstrace německých spoluobčanů, proto vyměnil Vídeň za klid. Raoulovi to jenom prospělo, když se na školách učilo jenom německy, naučil se perfektně německy a v budoucnu si mohl přát třeba diplomatické služby, to si přál i pan otec.

Jenže Raoul patřil k fešákům, slušel mu frak, vzhlédl se hlavně v amerických filmech, kde se to jen hemžilo frakem a tancem a film ho očaroval. V roce 1935 se poprvé postavil před filmovou kamerou ve filmu Viktorka, a to mu bylo 25. let. Film upadl v zapomnění a usedl na něj letitý prach. Pro své noblesní vystupování nehrál žádného chudáka ale člověka z vyšší společnosti. Hrál samé doktory, ředitele bank, ve vojenské uniformě, sňatkové podvodníky, tajemníky a hlavně inženýry. Na začátku to byly jen takové drobnosti, velice se mu dařilo na konci třicátých let, když namátkou, v roce 1938 natočí s Adinou Mandlovou film Holka nebo kluk, kde se oba do sebe ve svých rolích zaláskují a takových rolí společných bylo více.

Roky na to, byly na světě další výborné filmy jako Kristián, Dva týdny štěstí, kdy Přítelkyně pana ministra, Katakomby, Cech panen kutnohorských. S Natašou Gollovou si zahrál tajemného inženýra Jiřího Kučeru, ve veleúspěšné komedii Eva tropí hlouposti, která se velice často reprízuje.

V roli ing. Molendy se nechá i se svojí ženou napálit, v další úspěšné, inteligentní komedii, Roztomilý člověk. Kdo mu ve svatební noc pověsí kruhy nad postel je zřejmé, byl to jeho kamarád Jiří Bláha, v podání Oldřicha Nového. Ve válečné době se točily inteligentní filmy a my na ně koukáme ještě po 70ti letech.

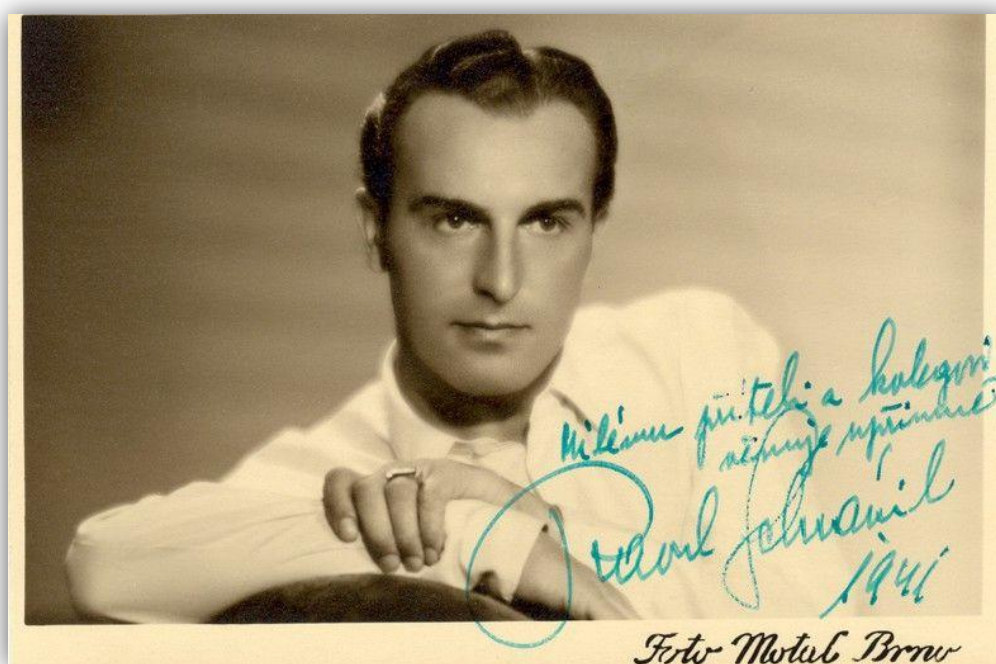

Po osvobození republiky v roce 1945 přišlo ovšem velké rozčarování, jeho salonní elegáni mizí v propadlišti dějin a Raoul, není pro něj žádná extra role. Změnila se nejen organizace filmové výroby, ale také představy o vhodných filmových námětech a muže ve fracích vystřídali dělníci v montérkách. Schránil dva roky působil jak konferenciér zábavných estrád. Po únoru 1948 získal angažmá ve Vesnickém divadle, ve filmu se v této době objevil jen zřídka.

Pak kvůli obvinění z pokusu o emigraci strávil tři čtvrtě roku ve vyšetřovací vazbě pankrácké věznice. Po propuštění z vazby nemohl na návrat na divadelní prkna ani pomyslet. Vystřídal několik profesí – stavěl Stalinův pomník na Letné, dělal konferenciéra ve varieté, vrtal studny u Mariánských Lázní. Později se vrátil do Vesnického divadla, které se v roce 1959 přejmenovalo na Státní zájezdové divadlo a v jeho souboru vydržel až do jeho zrušení v roce 1962. Raoul byl postupně angažován v divadlech v Mladé Boleslavi, Ostravě a pak se vrátil do Prahy. Nepodařilo se mu získat angažmá v souboru Národního divadla, byl ale přijat do jeho náborového oddělení a stal se kulturně-propagačním referentem.

O jeho soukromí se toho neví mnoho, snad jen, že byl dvakrát ženat a s první ženou Růžnou Havelkovou, má dceru Alexandru a syna Raoula. Zemřel v roce 1998, kdy mu byla nablízku druhá žena Věra...

ZAJÍMAVOST

Počátky vodáctví

Vodáctví je jedna z forem turistiky, která jako prostředek k přesunu z jednoho místa na druhé využívá různé druhy plavidel.

K rozvoji vodní turistiky začalo docházet ve druhé polovině 19. Století. Roku 1866 byl založen v Evropě první kanoistický klub. V Čechách se první kánoe objevila v roce 1875, kdy jí roudnický lékárník Ferdinand Zinke koupil od anglických obchodníků se závodními koňmi.

Další kánoe se na území Česka objevují až roku 1910, z Kanady je nechává přivést velký propagátor sportu Josef Rössler Ořovský, který je známý hlavně díky prvnímu páru lyží, které přivezl do čech. Obliba těchto lodí rychle stoupala a tak již 29. 11. 1913 byl založen Svaz kanoistů království českého, později Český svaz kanoistů.

Po vzniku Československa se vodní turistika začala rozvíjet velmi rychle. Zakládala se vodácká tábořiště, byly pořádány první vodácké závody spíše maratonského typu, např. známé České Budějovice – Praha. Roku 1933 se v Praze konalo mistrovství Evropy, kdy se do Prahy sjelo 58 závodníků z 10 zemí. Úspěch tohoto mistrovství pomohl i zařazení kanoistiky na program olympijských her již v roce 1936.

O propagaci vodáctví v Čechách se také silně zasloužilo skautské hnutí. Velký vliv na rozvoj zvláště dětské vodní turistiky mělo uzpůsobení rybářské pramice. Ta se začala používat po první světové válce. Turistické oddíly si ji upravily. Předtím se pokryla krytem s vlnolamem a zároveň se zvýšily i boky na zádi. K ovládání pramice se nepoužívalo vesel, ale pádla. Vzniklo tak originální, v té době nejlevnější a při tom velmi pevné a bezpečné plavidlo až pro 8 dětí a jednoho kormidelníka.

Další rozvoj vodáctví šel také ruku v ruce s trampíngem. Trampové měli vždy k přírodě nejbližší a jejich osady často ležely přímo na vodních tocích. Proto není divu, že trampové v kanoích doslova procestovali republiku.

Kanoistika, nejen ta závodní, ale i turistická, se utěšeně rozvíjela dál. Velkou ranou pro vodáky bylo postavení vltavské kaskády. Další přehrady se stavěly po celé republice a díky nim zaniklo mnoho peřejnatých říčních úseků.

Za dob normalizace nastoupila nová vlna útěků do přírody a i řeky se zaplnily novými vodáky. Zakládaly se nové vodácké oddíly, obnovily se vodácké kluby již téměř zapomenuté. Otevřené laminátové deblkanoe typu Vertex a Vydra zaplnily řeku Lužnici, Sázavu, Berounku, Ohři, Vltavu a Otavu. Vodáci se do kánoí zabalili na celý týden a byli rádi, že na ně normalizační režim na vodě nedosáhne.

V 90. letech vznikají půjčovny a cestovní kanceláře, které půjčují a dovezou lodě i vybavení. Nastupují plastové lodě. Vodáci opět masově vyrážejí na vodu. Turistické řeky se plní partami vodáků. Ale vodáci již nevyrážejí pouze na turistické toky, jako jsou Otava, nebo Sázava. Čeští vodáci velmi často za turistickou vyrážejí i do zahraničí. Po Evropě nejčastěji jezdí Češi do Rakouska na vodu divokou, nebo do bývalé Jugoslávie.

NAŠE ZDRAVÍ

Rakytník řešetlákový

Rakytník řešetlákový je trnitý keř se zelenostříbrnými listy, který dorůstá velikosti 1,5 až 2 metry. Pochází z oblastí severovýchodní Asie. V současnosti je rozšířený po celé Evropě.

Rakytník řešetlákový (*Hippophae rhamnoides*) je jednou z nejstarších bylin, kterou člověk používá k léčení. Záznamy o jejích léčebných účincích vedou až do starého Řecka. Odtud také pochází její název – Hippophae, který v překladu znamená třpytící se kůň. Staří Řekové totiž zaznamenali, že koně pasoucí se v oblasti, kde rostl rakytník, dobře prospívali a jejich srst dostávala lesklý nádech.

Plody rakytníku obsahují široký zdroj vitamínů, minerálů a dalších látek s příznivým efektem na náš organismus.

Jaké má rakytník léčivé účinky?

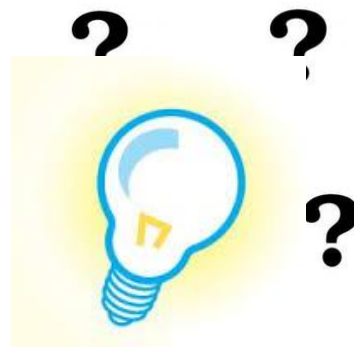
- Podporuje tvorbu žluči a trávicích enzymů, léčí žaludeční vředy
- Stimuluje činnost jater a plic, pomáhá při plicních onemocněních
- Reguluje krevní oběh
- Čistí organismus od toxických zplodin

V Čechách se rakytník používá většinou, jako okrasný keř nebo rostlina zpevňující násypy u silnic. Rakytník je velmi nenáročná rostlina, nejlépe se mu daří na suchém a slunečném místě. Dobře prospívá na písčitých i kamenitých půdách. Rakytník je dvoudomá rostlina, proto pokud chceme sklízet plody, musíme vysadit samčí i samičí keř. Oranžové plody rakytníku dozrávají podle odrůdy na konci srpna až v říjnu. Plody na trnitých větvičkách drží velmi pevně, navíc jsou měkké, takže se snadno rozmáčkou. Proto je praktické sbírat plody až v zimním období, kdy klesne teplota k deseti stupňům mrazu. Bobule se pak snadno setřesou nebo otrhají bez poškození. Ideálním skladováním zralých plodů je mrazení, které zachovává maximum vitamínů. Z plodů rakytníku se dají vyrábět různé produkty - džem, sirup, likér, čaj nebo olej.

TRÉNOVÁNÍ PAMĚTI

Test poznáte hlášky z filmů?

1. Znáte název filmu, ve kterém lze zaslechnout tuto větu: „Vy jste se zase kochal, pane doktore, že jo?“

- a) Kulový blesk
- b) Vesničko má středisková
- c) Což takhle dát si špenát

2. Ve kterém filmu jsme mohli slyšet hlášku: „Kde asi udělali soudruzi z NDR chybu?“

- a) Pelíšky
- b) Nezralé maliny
- c) Otesánek

3. Znáte název filmu, ve kterém můžeme slyšet: „Táto, ty jsi se zul?“

- a) Slunce, seno, erotika
- b) Zítra to roztočíme drahoušku
- c) Ucho

4. V jakém snímku zazněla věta: „Neřeš, nepřepínej a hlavně po ničem nepátrej.“

- a) Černí baroni
- b) Jen ho nechte, ať se bojí
- c) Knoflíkáři

5. Znáte název filmu, ve kterém se mimo jiné mluví o tom, že: „To zas bude v alejích nablito.“

- a) Jako jed
- b) Slavnosti sněženek
- c) Povedený soused

6. Jak se jmenuje film, ve kterém zazněla věta: „Čo bolo to bolo, terazky som majorom.“

- a) Tankový prapor
- b) Černí baroni
- c) Ducháček to zařídí

7. „Zavřete oči, odcházím“ je věta z legendární komedie:

- a) Toulky se psem
- b) Kapitán Korkorán
- c) Kristián

8. „Tento způsob léta zdá se mi poněkud nešťastným“ zaznělo ve výborné české komedii:

- a) Rozmarné léto
- b) U kamenného stolu
- c) U pokladny stál

9. „To ti povídám Ludvo, jestli si ten fotbal nevybojuješ, tak jsi u mě mrtvej chlap.“ Říká se v jednom českém filmu:

- a) Hoří má pananko
- b) Já už budu hodný dědečku
- c) Ecce homo Homolka

10. „To je on, mého srdce šampión“ zaznělo v jednom kultovním českém snímku:

- a) Starci na chmelu
- b) Limonádový Joe
- c) Fontána pro Zuzanu

11. „Kdepak je ten prd'ola, co tady čepuje to pivo?“ Jsme slyšeli ve filmu:

- a) Jak vytrhnout velrybě stoličku
- b) Pasti, pasti, pastičky
- c) Jáchyme hod' ho do stroje

Správné odpovědi:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
B	A	A	C	B	B	C	A	C	B	C

Hádanky

1. Kdo má vpředu dvě oči, ale vzadu ještě spoustu dalších?
2. Neustále to mění tvar, ale přesto je to stále kulaté. Co to je?
3. Pokud v závodě předběhnete závodníka na druhém místě, na kolikátém místě budete?
4. Vyslovíte-li mé jméno, zabijete mne. Kdo jsem?
5. Patří vám to, ale vaši přátelé to používají více než vy. Co je to,

Doplňte přísloví

1. Všechno je k něčemu dobré.
2. Komu se tomu se zelení.
3. Kdo se směje, ten se směje nejlépe.
4. má krátké nohy.
5. je nejlepší kuchař.
6. Ráno je moudřejší
7. nespadne daleko od stromu.
8. Na hrubý pytel hrubá
9. Čistota půl

Správné odpovědi:

Hádanky: 1. Páv, 2. Měsíc, 3. Na druhém, 4. Ticho, 5. Vaše jméno.

Doplňte přísloví: 1. Zlé, 2. Nelení, 3. Naposledy, 4. Lež, 5. Hlad, 6. Večera, 7. Jablko, 8. Záplata, 9. Zdraví.